

AFTALELOVEN

LBK nr. 193 af 02/03/2016 [PA: Seneste fremstilling inkl. løbende ændringer, dvs. den gældende udgave]

Justitsministeriet

Aftaleloven

Bekendtgørelse af lov om aftaler og andre retshandler på formuerettens område

Herved bekendtgøres lov om aftaler og andre retshandler på formuerettens område, jf. lovbekendtgørelse nr. 781 af 26. august 1996, med de ændringer, der følger af § 2 i lov nr. 1376 af 28. december 2011 og § 15 i lov nr. 1565 af 15. december 2015.

I. Om afslutning af aftaler

§ 1. Tilbud og svar på tilbud er bindende for afgiveren. Reglerne i §§ 2-9 kommer til anvendelse, for så vidt ikke andet følger af tilbudet eller svaret eller af handelsbrug eller anden sædvane.

§ 2. Har tilbudsgiveren fastsat en frist for antagelse af tilbudet, må antagende svar være kommet frem til ham inden fristens udløb.

Stk. 2. Fristen regnes, hvis tilbudet er gjort i brev, fra den dag, brevet er dateret, og hvis det er gjort i telegram fra den tid på dagen, da telegrammet er indleveret til afsendelsesstedets telegrafstation.

§ 3. Gøres tilbud i brev eller telegram, uden at der fastsættes nogen frist for antagelse, må antagende svar være kommet frem til tilbudsgiveren inden udløbet af det tidsrum, som ved tilbudets afgivelse af ham kunne påregnes at ville medgå. Ved beregningen af dette tidsrum forudsættes, når ikke andet følger af omstændighederne, at tilbudet kommer frem i rette tid, samt at svaret afsendes uden ophold, efter at den, til hvem tilbudet er rettet, har haft rimelig betænkningstid, og at det ikke forsinkes undervejs. Er tilbudet gjort i telegram, skal antagelsen sendes telegrafisk, hvis den ikke på anden måde kommer lige så tidligt frem.

Stk. 2. Tilbud, som fremsættes mundtlig uden at give frist for antagelse, må antages straks.

§ 4. Kommer antagende svar for sent frem, anses det som nyt tilbud.

Stk. 2. Dette gælder dog ikke, hvis afsenderen af svaret går ud fra, at det er kommet frem i rette tid, og tilbudsgiveren må indse dette. I så fald skal denne, hvis han ikke vil godkende svaret, uden ugrundet ophold give afsenderen meddelelse derom. Undlader han dette, anses aftale for sluttet.

§ 5. Afslås tilbud, er det bortfaldet, selv om fristen for svar endnu ikke er udløbet.

§ 6. Svar, som går ud på, at tilbud antages, men som på grund af tillæg, indskrænkninger eller forbehold ikke stemmer med tilbudet, anses som afslag i forbindelse med nyt tilbud.

Stk. 2. Dette gælder dog ikke, når afsenderen af svaret går ud fra, at det er overensstemmende med tilbudet, og tilbudsgiveren må indse dette. I så fald skal denne, hvis han ikke vil godkende svaret, uden ugrundet ophold give meddelelse derom. Undlader han dette, anses aftale for sluttet med det indhold, svaret har.

§ 7. Tilbud eller svar, som tilbagekaldes, er bortfaldet, såfremt tilbagekaldelsen kommer frem til den anden part forinden eller samtidigt med, at tilbudet eller svaret kommer til hans kundskab.

§ 8. Har tilbudsgiveren erklæret, at han vil anse den anden parts tavshed for antagelse af tilbudet, eller fremgår det i øvrigt af forholdet, at han ikke venter udtrykkeligt svar, er den anden part alligevel pligtig til, såfremt han vil antage tilbudet, på forespørgsel at afgive erklæring derom. Undlader han dette er tilbudet bortfaldet.

§ 9. Har nogen i henvendelse, som ellers ville være at anse som tilbud, anvendt ordene »uden forbindtlighed«, »uden obligo« eller lignende udtryk, anses henvendelsen alene som opfordring til at gøre tilbud i overensstemmelse med dens indhold. Fremkommer sådant tilbud inden rimelig tid fra nogen, som henvendelsen er rettet til, og må modtageren gå ud fra, at det er fremkaldt ved henvendelsen, skal han uden ugrundet ophold give tilbudsgiveren meddelelse, hvis han ikke vil antage det. Undlader han dette, anses tilbudet for antaget.

§ 9 a. §§ 1-9 finder ikke anvendelse på afslutning af aftaler om lølørekøb, der er omfattet af den internationale købelov.

§ 32. Den, der har afgivet en viljeserklæring, som ved fejlskrift eller anden fejltagelse fra hans side har fået et andet indhold end tilsigtet, er ikke bundet ved erklæringens indhold, hvis den, til hvem erklæringen er afgivet, indså eller burde indse, at der forelå en fejltagelse.

Stk. 2. Bliver en afgiven viljeserklæring, som befordres ved telegraf eller mundtlig fremføres ved bud, forvansket ved fejl fra telegrafvæsenets side eller ved urigtig gengivelse af budet, er afgiveren ikke bundet ved erklæringen i den skikkelse, hvori den kom frem, selv om den, til hvem erklæringen er afgivet, var i god tro. Vil afgiveren gøre gældende, at erklæringen er uforbindende, har han dog at give meddelelse derom uden ugrundet ophold, efter at forvanskningen er kommet til hans kundskab. Undlader han det, er han bundet ved erklæringen i den skikkelse, hvori den kom frem, såfremt den, til hvem erklæringen er afgivet, var i god tro.

Uddrag af forarbejderne til Aftaleloven

[PA: Ifølge Grundloven skal en lovforslag igennem tre behandlinger i Folketinget, før loven kan vedtages. Processen indledes med, at forslagsstilleren – der almindeligvis er den fagligt ansvarlige minister – præsenterer lovforslaget og baggrunden herfor for Folketinget. Dernæst følger 1. behandlingen i Folketinget, hvorefter det fagligt relevante underudvalg med ordførerne fra de forskellige partier – ofte i form af Retsudvalget – ofte kommer med en betænkning med evt. ændringsforslag. Dette indgår så i 2. behandlingen i Folketinget, hvorefter forslaget enten går tilbage til drøftelse i udvalget eller tilpasses i et vist omfang for at sikre, at man i forbindelse med 3. behandlingen kan nå en endelig formulering og dermed aftale og vedtagelse (selvfølgelig såfremt der er flertal for det).

Alt det materiale, der indgår i denne proces, betegnes som 'forarbejder' til den endelige lov, og når domstolene i en given retssag vil gøre brug af den konkrete lov for at kunne afgøre sagen, tyr man ofte til forarbejderne for at afklare, hvad og om lovgiverne, dvs. aftaleparterne i Folketinget, har forholdt sig netop den problemstilling, som retssagen handler om. Det er nemlig sådan, at en lov som regel er formuleret abstrakt og dermed "upræcist" for at kunne rumme alle mulige situationer fra virkeligheden – og derfor har dommerne i en konkret sag ofte det her behov for at se, om lovgiverne har forholdt sig specifikt til det emne, som en given sag handler om, dvs. hvorvidt loven rent faktisk giver et svar.

I forbindelse med den case, vi skal arbejde med i workshoppen, følger her et uddrag af dele af forarbejderne til Aftaleloven, da den oprindeligt blev udformet tilbage i midten af 1990'erne.]

Fremsættelse af forslag (26. oktober 1994)

Justitsministeren (Bjørn Westh):

"Hermed tillader jeg mig for det høje Ting at fremsætte: Forslag til lov om ændring af lov om aftaler og andre retshandler på formuerettens område og visse andre love. (Urimelige aftalevilkår i visse forbrugeraftaler m.v.) (Lovforslag nr. L 27).

Hovedformålet med dette lovforslag er at gennemføre de civilretlige dele af EF-direktivet om urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler. De offentligretlige dele af direktivet er gennemført ved markedsføringsloven, jf. lov nr. 428 af 1. juni 1994, der hører under Erhvervsministeriet."

Betænkning fremsat af Retsudvalget til det fremlagte forslag (8. december 1994)

”Forslagsstillerne er betænkelige ved det af justitsministeren fremsatte lovforslag, hvorved der gives hjemmel til domstolene til direkte at ændre aftalevilkår mellem parter. Der er fra Justitsministeriets side peget på konkrete tilfælde, hvor det kunne have været hensigtsmæssigt, at domstolene havde mulighed for at ændre en aftale. Dette må dog kun forekomme, når alle andre muligheder er udtømte, herunder at aftalen tilsidesættes helt eller delvis. Det er et grundlæggende dansk aftaleprincip, at aftaler indgås mellem parter. Det kan få meget utilsigtede virkninger, hvis domstolene positivt kan formulere kontraktvilkår, uden at en af parterne har mulighed for at udtræde af aftalen.”

[PA: Dét, der blev drøftet, og som var det nye, var det forhold, at EF – dvs. nu EU – ønskede at udvide beskyttelsen af forbrugerne mod urimelige aftalevilkår fra de ofte store virksomhederne, der sælger varer og har lange og for den almindelige borger svært gennemskuelige vilkår i forbindelse med handlen (I kender dem nok som de 10-20-30 sider standardvilkår, der altid følger med, når man køber fx en ny Macbook – vi orker ikke at læse dem og kan ikke gennemskue dem, og derfor kan vi reelt også komme til at stå i en uheldig situation, hvis nu Macbook'en går i stykker. Og netop dét forhold, at sælgeren har ekspertviden til at udforme sådan nogle vilkår, men at vi som forbrugere ikke kan forventes at kunne gennemskue så omfattende vilkår, var det, EF/EU sigtede mod at regulere ved at lade domstolene kunne afvise en aftale, hvis den var åbenbart urimelig. Dette blev i Danmark til Aftalelovens § 36.

Den endeligt vedtagne lov ændrede ikke ved det grundlæggende princip i dansk aftaleret, hvis hovedregler findes i Aftalelovens kap. 1, der udgøres af §§ 1-9, som angivet oven for.]

Retspraksis

[PA: Netop fordi love er abstrakt formulerede, kan nogle domme, der første gang forholder sig til et konkret problem, få karakter af at fastlægge retstilstanden ift. netop dette problem. Sådanne domme danner såkaldt 'præcedens' i netop denne type sager, dvs. at de reelt udfylder det hul ift. en konkret problemstilling, som den abstrakt formulerede lov efterlader eller ikke "løser". Sådanne domme tager altså loven og fortolker den ift. en helt konkret problemstilling. Det er som regel domme, der er afsat af landets højeste domstol – Højesteret – der danner sådan præcedens. Højesteretsdomme offentliggøres dels på domstolens hjemmeside, dels i den publikation, der hedder 'Ugeskrift for Retsvæsen' – neden for er der et uddrag fra en sådan Højesteretsdom ('H'), der blev offentliggjort i Ugeskriftet ('U') i 1985 på side 877 og frem, nemlig U1985.877 H. Afgørelser fra domstolene betegnes også 'retspraksis', fordi de netop behandler og løser juridiske konflikter i praksis og ikke blot i teorien.]

H. D. 13. august 1985 i sag I 56/1984

[PA: En dom indledes altid med et kort referat af, hvem parterne i sagen er, hvad sagens udfald er, dvs. hvordan dommen lyder, samt et kort referat af de faktiske og juridiske omstændigheder i sagen, dvs. hvori problemet består.]

"Dansk Organisation af Detailhandelskæder som mandatar for Fona Radio A/S (hrs. Jon Palle Buhl) mod Leslie Rabuchin, Birgitte Mørch og Henrik Zeuten (adv. Jens Linde).

Forbruger kunne ikke støtte ret på fejlagtig prismærkning.

En radioforretning F havde i et vindue udstillet tre fabriksnye fjernsynsapparater fejlagtigt forsynet med et prisskilt, der angav prisen til 1.695 kr., og to tilsvarende apparater til en tilbudspris på 5.421 kr. Det måtte for en køber have stået som en nærliggende mulighed, at der forelå en fejl, og da han straks ved sin henvendelse i forretningen blev gjort bekendt med fejlen, kunne han ikke støtte ret på prisangivelsen (Dissens af 2 dommere)."

[PA: En Højesteretsdom er bygget sådan op, at den først gengiver den dom, der er blev anket, dvs. den afgørelse fra en lavere domstol, som den tabende part har klaget til Højesteret over. Dernæst oplister Højesteret *sin* argumentation for, hvorfor dommerne hér når frem til deres afgørelse. Der deltager 5-7 dommere, og er disse uenige, bliver afgørelsen, som flertallet vil det.]

"Højesterets dom.

Den indankede dom er afsagt af SØ- og Handelsretten.

I pådømmelsen har deltaget syv dommere: Høeg, Torben Jensen, Bangert, Munch, Kardel, Else Mols og Pontoppidan.

Appellanten har påstået frifindelse.

De indstævnte har påstået stadfæstelse.

Fem dommere - Høeg, Torben Jensen, Bangert, Munch og Else Mols - udtaler:

Det må lægges til grund, at anbringelsen af prisskiltet med angivelse af en kontantpris på 1.695 kr. oven på de tre udstillede fabriksnye fjernsynsapparater skyldtes en fejl, og at to tilsvarende apparater var udstillet i vinduet til en »tilbudspris« af 5.421 kr. Det må for de indstævnte have stået som en nærliggende mulighed, at angivelsen - uden særlig fremhævelse - af den usædvanlig lave pris for de tre apparater skyldtes en fejl. At de har haft en mistanke herom, bestyrkes da også ved deres optræden, herunder navnlig fotograferingen af vinduet. Herefter findes de indstævnte, som straks ved indstævnte Rabuchins henvendelse i forretningen blev gjort bekendt med fejlen, ikke at kunne støtte ret på prisangivelsen, jfr. aftalelovens § 32. Disse dommere stemmer derfor for at tage appellantens påstand til følge. De stemmer endvidere for at hæve sagens omkostninger for begge retter.

Dommerne Kardel og Pontoppidan stemmer for at stadfæste dommen i henhold til de i denne anførte grunde.

Der vil være at give dom efter stemmeflertallet.

Thi kendes for ret:

Fona Radio A/S bør for tiltale af de indstævnte, Leslie Rabuchin, Birgitte Mørch og Henrik Zeuten, i denne sag fri at være.

Ingen af parterne betaler sagsomkostninger for Sø- og Handelsretten eller Højesteret til den anden part.”